

Novinky v občanském zákoníku ve vztahu k osvojení

1. Do osvojení může být umístěno dítě, které je tzv. právně volné tj.:
  - a) Rodiče dali souhlas s osvojením dítěte (§810 NOZ). Matka dítěte může **nejdříve po 6 týdnech** od narození dítěte, otec dítěte může ihned po narození dítěte. Souhlasy rodičů může **přijmout pouze soud**.
  - b) Rodiče zjevně nemají o dítě zájem. Soud určí, zda nezájem rodičů o dítě je zjevný, trvá-li alespoň **tři měsíce** od posledního projeveného nezájmu. Nelze-li však v chování rodiče spatřovat hrubé porušování jeho povinností, je třeba, aby byl orgánem sociálně-právní ochrany dětí poučen o možných důsledcích svého chování a aby od takového poučení uplynuly alespoň tři měsíce.

Osvojitelem se může stát pouze zletilá a svéprávná osoba, zaručuje-li svými osobními vlastnostmi a způsobem života, jakož i důvody a pohnutkami, které jí vedou k osvojení, že bude pro osvojované dítě dobrým rodičem. (§ 799 odst. 1 NOZ)

Mezi osvojitelem a osvojovaným dítětem musí být přiměřený věkový rozdíl, až na výjimky ne **menší než šestnáct let**. (§ 803 NOZ)

Se souhlasem budoucího osvojitele je možné předat mu osvojované dítě do péče ihned poté, kdy oba rodiče dali souhlas s osvojením (§ 823). Rodiče osvojovaného dítěte jsou povinni o předání dítěte informovat orgán sociálně-právní ochrany dětí. Rozhoduje soud (§ 824 NOZ).

Po uplynutí tří měsíců ode dne, kdy byl souhlas k osvojení dán, může být dítě předáno osvojiteli **do péče před osvojením**. O takovém předání rozhoduje na návrh osvojitele soud (§ 826 NOZ). Rodičů je současně pozastaven výkon práv a povinností vyplývajících z rodičovské odpovědnosti (§ 825 NOZ). **Rodiče mohou souhlas odvolat** po dobu tří měsíců ode dne, kdy byl dán, po uplynutí tří měsíců, pokud nebylo dítě ještě předáno do péče osvojitele před osvojením.

Bylo-li osvojeno dítě, které je rodičem, vztahují se účinky osvojení i na jeho dítě.

Dosáhlo-li osvojované dítě alespoň dvanácti let, je k osvojení třeba také jeho souhlasu. (§ 806 odst. 1 NOZ). Rozhodne-li soud, že **k osvojení není třeba souhlasu obou rodičů, je k osvojení zapotřebí souhlasu opatrovníka**, kterého soud k tomu účelu jmenuje - OSPOD (§ 821 odst. 2 NOZ).

Rodič, který nedosáhl věku šestnácti let, nemůže dát souhlas k osvojení. (§ 811 odst. 1 NOZ)

Péče o dítě před osvojením neskončí **dříve než uplynutím šesti měsíců.**

Soud musí v řízení ve věcech osvojení alespoň jednou vyslechnout rodiče (i když rodiče podepsali souhlas s adopcí či byl soudně vysloven nezájem). (§ 437 zákona o zvláštních řízeních soudních)

Osvojitel je povinen osvojence informovat o tom, že byl osvojen, a to nejpozději do zahájení školní docházky. (§ 836 NOZ)

Možnost požádat soud o utajení osvojení a jeho okolností před rodinou původu dítěte. (§ 837 odst. 1 NOZ).

Jakmile osvojenec nabude svéprávnosti, má právo seznámit se s obsahem spisu, který byl o jeho osvojení veden. (§ 838 NOZ).

*V případě osvojení mohou nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 pouze osvojitelé a **po dovršení 12 let i osvojenec**, pokud nebylo soudem rozhodnuto o utajení osvojení; pokud bylo soudem rozhodnuto o utajení osvojení, může osvojenec nahlédnout do sbírky listin až po nabytí svéprávnosti (§ 8a zákona č.301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení)*

Pokud osvojenec nesouhlasí se změnou příjmení, rozhodne soud, že osvojenec bude ke svému příjmení připojovat příjmení osvojitele. (§ 835 odst. 2 NOZ)

Soud může podle okolností případu i bez návrhu nařídit **dohled nad úspěšností osvojení.** (§ 839 NOZ)

Osvojení nelze zrušit po uplynutí tří let od rozhodnutí o osvojení. To neplatí, je-li osvojení v rozporu se zákonem. (§ 840 odst. 2 NOZ) Je-li to v souladu se zájmy dítěte, může soud na návrh osvojitele rozhodnout i před uplynutím doby tří let od rozhodnutí o osvojení, že je osvojení nezrušitelné. (§ 844 NOZ).